

De Kaardebol

Driemaandelijks tijdschrift

juli - augustus - september 2013

nummer 3/2013

Afgiftekantoor Kortenberg, erkenningsnummer P806150

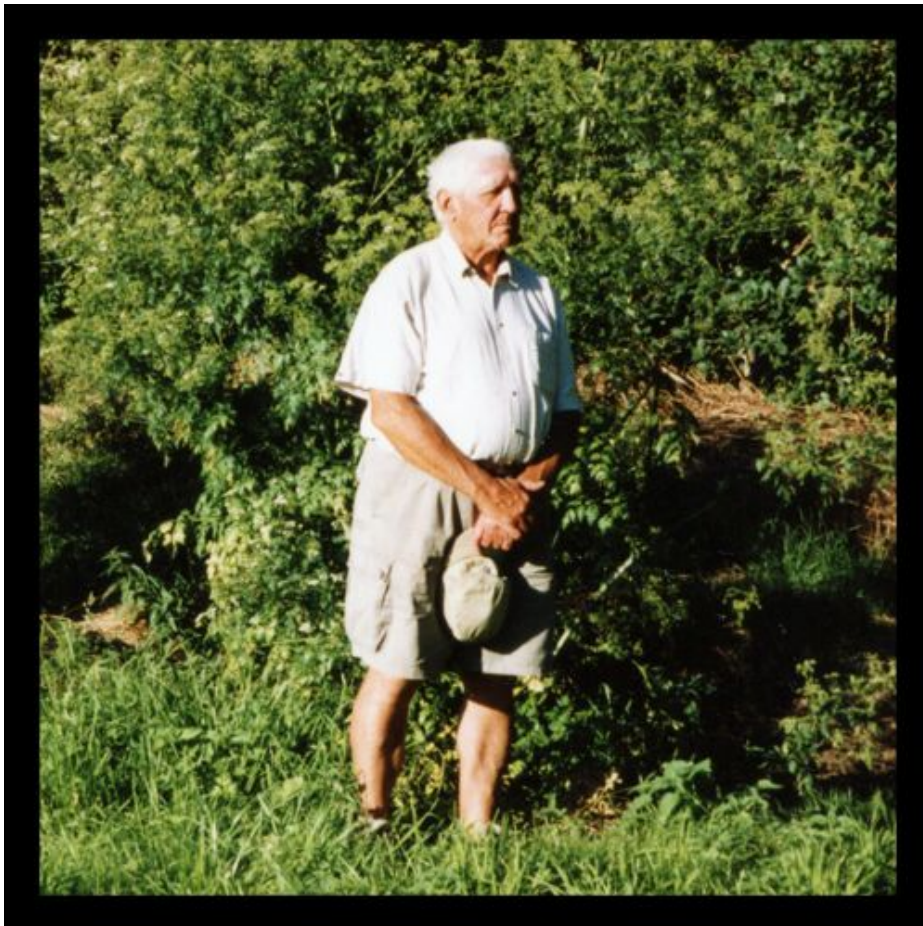

Foto:

Toon David voor de
Gevlekte Scheerling in het
Silsombos

(Paul van Leest, ± 2003)

In dit nummer:

- Toon David
- Nachtvliindertelling
- Junior Silsomrangerweekend
- Agenda

Pionier voor het natuurbehoud in onze regio

Overlijden van Toon David

Paul van Leest en Aurora De Marrez

Op 3 juni van dit jaar is Toon David overleden. Er is geen afscheidsplechtigheid geweest, omdat Toon zijn lichaam aan de dienst Anatomie van de VUB heeft geschonken.

Toon is een van de stichters van "De Kaardebol" en is vele jaren lang actief geweest in de afdeling en in de regio. Hij zal bij ons vooral bekend blijven als oud-conservator van het Silsom en als een uitstekende gids.

Toon was een wandelende encyclopedie van het Silsom. Hij wist waar bepaalde planten staan en had veel achtergrondinformatie over flora, fauna en beheer. Hij kon dit alles ook nog eens uitstekend uitleggen, zonder bezoekers en medebestuurders te overdonderen met zijn kennis. Hij heeft een belangrijke bijdrage geleverd in het omvormen van populierenplantages tot wat het Silsom nu is. Hij heeft talloze gidsbeurten gedaan, door heel de gemeente. Ook als tachtiger gids Toon nog, tot de artritis het hem te lastig maakte. Tot een maand voor zijn dood leverde hij nog zijn bijdrage in de Milieuadviesraad en de Verkeersraad. Hij heeft ons vertegenwoordigd in tal van overkoepelende of gemeentelijke vergaderingen.

Toon was een pionier in de betekenis van grondlegger, een van de mensen die de basis hebben gelegd voor wat we nu aan het realiseren zijn. Bedankt Toon!

Foto:
Toon en Karel
Fleurbaey bij een
werkdag in de weide
van het Rot Rondeel in
de Rotte Gat
(Paul van Leest, ± 2003)

Vroeg op!

Nachtvlindertelling in het Silsombos

Paul van Leest (foto's: Dani De Laere)

Na het koude voorjaar was de verwachting: dit wordt geen goed vlinderjaar. Wim Veragtert heeft daar nog het nieuws mee gehaald. Maar begint juli werd het beter en zette Pieter Moysons het volgende berichtje op de facebook-pagina van het Silsombos:

Het goede weer steekt weer de kop op! Gevolg: vlinderweer en nachtvlinderweer! Deze avond gaan we 3 nachtvlindervallen opstellen ergens aan de orchideeënweiden. We spreken af om 21:00 aan de Lelieboomgaarden voor het opstellen. Morgenvroeg maken we deze vallen dan leeg, om 5:00-5.15 ter plaatse. Dus voor vlinders te zien moet je er smorgens bij zijn ;).

Tja, dat is wel erg vroeg en ik ben braaf in mijn bed blijven liggen... Maar er was toch volk, waaronder onze Dani die de foto's heeft gemaakt. De volgende dag het verslag, met een aanvulling.

Al 726 nachtvlinders in veld gedetermineerd deze morgen, goed voor al 96 soorten. Uit het fotomateriaal van microvlinders moeten er nog een 10 tal soorten bijkunnen en gaan we vlotjes over de 100. Het in Vlaanderen zeldzame Katwilgultje dat hier in de regio algemener is zorgde voor hallucinatie records, we vonden 148 exemplaren, goed voor 90% van de ingevoerde exemplaren in 2013 in heel België tot nu toe, en 25% van de exemplaren ooit ingegeven op wn.be! Van een hotspot voor Katwilgultje gesproken :). Aanvulling: Nog 17 microvlinders erbij. Dat brengt het totaal op 113 soorten, niet slecht!

Zeker niet slecht! Het laat zien wat voor een pracht locatie het Silsom is, wat je met goed beheer kan bereiken en welke inspanning vrijwilligers kunnen leveren om alles in kaart te brengen. Het wordt misschien toch wel wat met de vlinders dit jaar...

Oranje lepentakvlinder, een van de 113 gevonden soorten...

Junior SilsomRanger weekend

Paul van Leest en Aurora De Marrez (foto's: Dirk Oliviers)

Tussen alle nieuwe initiatieven van de werkgroep Silsom is er ook een bedoeld voor kinderen van 8 tot 14 jaar oud: het weekendje Junior SilsomRanger. Dit vond voor de eerste keer plaats op 29 en 30 juni. Na een beperkte oproep waren er snel 15 kinderen aangemeld, waarvan er één helaas op het laatste moment moest afhaken. Tony Neirinck, Aurora De Marrez en Dirk Oliviers waren de begeleiders, maar er hebben nog veel meer mensen geholpen, niet te vergeten Raf en Ann van het Silsomhof. Want daar werd het tentenkamp neergezet.

Zaterdag om 11 uur werden de tenten opgezet, daarna een boterham gegeten en dan... het Silsom in. In de namiddag een avonturenzoektocht, dan een barbecue en 's avonds vleermuizen gaan zoeken en op de boerderij observeren met een vleermuisdetector. Met een drankje, een lekker hartwafeltje (eigenlijk 2 of 3) en een Silsomvehaal de dag afsluiten en dan de knusse tenten in om eens goed te slapen. Na een zoektocht naar een verloren zaklamp in de tent

mét 2 lampen (en niet één maar twee zaklampen gevonden hoera), lukte het voor iedereen om de tent af te sluiten en te rusten. Of toch niet Er kwam nog een bosuil op bezoek die zich in een boom vlak bij de tenten installeerde en goed van zich liet horen; een bijzondere gebeurtenis om de nacht in te gaan. Toen werd het een rustige nacht, afgezien van ezelgebalk (zij het dat dat niet zo stoorde), pauwen en opstijgende vliegtuigen.

Even na achten stond iedereen klaar voor een stevig ontbijt, waarna iedereen de calorieën er weer uit werkte in de Zevenster. Om 12 uur was het weekendje voorbij. We hebben veel tevreden geluiden gehoord, en we zijn van plan volgend jaar een nieuw weekend te organiseren.

Met dank aan de aangename kinderen die zo toch ook het weekend lieten slagen.

ps. Dank aan de firma "resto Silsomhof en co" voor de ontvangst en de barbecue.

Dank aan de firma "Caroline Neiryk en co" voor de vaat, het bakken van wafeltjes en groentencatering.

Waarom vleermuizen 's nachts jagen

Aurora De Marrez

Het was in de tijd dat mensen niet diep in het woud durfden... Er was die heksenlach (de groene specht eigenlijk, zijn roep is een 'heksenlach') en dus geloofden de mensen dat er in het woud heksen zaten. De vleermuizen die plots opdoemden en dan weer plots verdwenen, werden gezien als wezens die het kwade brachten, gezien hun vorm. De mensen vonden het griezelig, zoiets vlak boven hun hoofd te zien vliegen. Vleermuizen jaagden toen ook nog bij klaar licht. Zo werden er vele gevangen en met hun vlieghuid aan de deur gespijkerd; zogezegd om het kwade af te weren.

De vleermuizen voelden zich niet meer veilig en vluchtten het woud in. Maar in een woud kan een vleermuis zich niet goed oriënteren. Er zijn te veel bomen die allemaal reageren op de echolocatie. Dus bleven ze aan de rand van het woud. Maar ook daar waren ze niet veilig. De bomen fluisterden: "Vlucht, diep het woud in, langs de waterweg. Vlucht, naar de moerasgraslanden! De ratelaars zullen je helpen.

En de ratelaars die in de graslanden groeiden, bliezen hun zaaddozen op en ratelden zodat de vleermuizen hun weg vonden naar de moerasgraslanden. Ze nestelden zich in verlaten holen van spechten. De open graslanden gaven genoeg insecten waar de vleermuizen zich te goed aan deden. Enkele vleermuizen voelden zich thuis aan de waterweg en vonden daar genoeg insecten over het wateroppervlak en een woonst in de holle bomen of een grot. Dat werden de watervleermuizen.

Telkens er toch mensen zich in het woud waagden, ratelden de ratelaars: "Kijk uit, gevaar!" en de groene specht lachte. De vleermuizen verscholen zich dan in hun schuilplaats. Dit was echter geen leven en de vleermuizen begonnen bij het vallen van de duisternis en 's nachts te jagen. Overdag sliepen ze, veilig in hun schuilplaats.

De mensen in het dorp werden ondertussen flink geplaagd door insecten. "Wat is dat nu toch?", vroegen ze zich af. Maar niemand begreep ...

Tot op een dag oude Diederik verdwaalde in het woud. Hij hoorde het geratel van de ratelaars en de heksenlach maar dacht er verder niet bij na. Hij was al

lang blij dat hij de waterweg gevonden had en legde zich aan de oever te rusten.

's Nachts werd hij wakker. De volle maan scheen over het water. Diederik zag de vleermuizen rondvliegen en over het water scheren. Ze vingen insecten! "Gek dat ik zelf nog niet veel last had van muggen", dacht Diederik. En hij begreep dat het de vleermuizen waren die de mensen van vele insecten verlostten.

's Ochtends at Diederik wat bosbessen en volgde de waterweg. Zo kwam hij thuis. Hij vertelde de mensen van het dorp wat hij gezien had en zei dat de vleermuizen niet meer gedood mochten worden want dat ze ons helpen. Sommige mensen die de insectenplaag al lang beu waren, gingen akkoord. Maar het duurde nog vele, vele jaren voor alle mensen begrepen dat vleermuizen geen kwaad brengen en niet gevaarlijk zijn. Wel nuttig ... En voor sommigen geluksbrengers.

Nu huizen vleermuizen weer wel op zolder, onder dakranden, in ijskelders dicht bij mensen en uiteraard in de natuur, maar ze jagen nog altijd 's nachts.

En nu weet je ook waarom de ratelaar ratelt en van wie die heksenlach is. Zie je bij valavond een schim langs je heen flitsen, dan weet je dat het een onschuldige vleermuis is, op jacht naar insecten ...

Vlinder mee

Met hun grote verscheidenheid en gevarieerde ecologie zijn vlinders waardevolle indicatoren van de kwaliteit van ons leefmilieu. Ze reageren ook snel op veranderingen. Het is daarom erg nuttig om cijfers van vlinders te verzamelen.

Door mee te tellen met de tuinvlindertelling van Natuurpunt, help je om veranderingen van de biodiversiteit in je buurt in kaart te brengen. Bovendien is het leuk om naar vlinders te kijken en de verschillende soorten te herkennen. Het volgende nationale telweekend is op 3&4 augustus 2013.

Bloemen voor Toon

Toon,

Een bloemstuk konden we je niet echt geven.

Maar voor jou zou een bloemenboeket met je mooiste bloemen en planten uit het Silsom misschien wel kostbaarder zijn.

Pinksterbloem, echte koekoeksbloem, blauwe brunel, beekpunge, gele lis, daslook, een takje van de reuzenbalsemien, moerasandoorn, reuzenpaardestaart, paris quadrifolia, keverorchis, brede wespenorchis, herfsttijloos, bosorchis, een takje van de moerasspirea, dotterbloemen, waterranonkel, salomonszegel, muskuskruid, kaardebol

Foto: Toon gidst in het Silsom

Leer eenvoudig zijn
Zoals de boom dit leert
Over de rand van de afgrond
Langzaam groeiend en hard
In de zwiepende stormwind
In de snijdende vorst
Langzaam groeiend en hard
Uit de luttele aarde
Naar het licht

Leer eenvoudig zijn
Zoals de boom

P.L. Müller

Bomen in het Silsom (augustus 2012, Paul van Leest)

ruime
parking

Born Free
vrijetijdsleding
stap- en reisuitrusting

Professioneel advies
over stapschoenen !

Leuvensesteenweg 126
3070 Kortenberg
02/759.63.93

di - vr 14.30 - 19.30
za 09.30 - 18.00

[http:// users.telenet.be/bornfree](http://users.telenet.be/bornfree)

AGENDA

Zaterdag 3 augustus en zondag 4 augustus

Tuinvlindertelling.

Vrijdag 23 augustus

Nacht van de Vleermuis. Georganiseerd in samenwerking met Natuurpunt Herent. Samen gaan we op stap om meer te weten te komen over deze met mystiek omgeven maar o zo nuttige diertjes. Start om 19 uur aan de Kerkstraat in Veltem-Beisem. Einde rond 23 uur.

Info: Patrick Luyten, 016 489916.

Zaterdag 21 september

Natuurpunt Zaventem organiseert samen met Natuurpunt Wezembeek-Oppem en Kraainem een wandeling in Wezembeek-Oppem, teneinde de samenwerking tussen deze drie buurgemeenten te activeren. Deze wandeling (o.l.v. Roger De Cleen) duurt van 10 tot 11.30 uur. Afspraak aan de Kerkhofstraat in Wezembeek-Oppem (jeugdhuis/containerpark).

Info: Roger De Cleen, 02/7579042

Zaterdag 12 oktober

Nacht van de duisternis. Georganiseerd in samenwerking met de gemeente Kortenberg. In de nacht van de duisternis brengen wij de lichtvervuiling in onze regio onder de aandacht. Wandeling rond de abdijsite in Kortenberg.

Info: Ewoud L'Amiral, 0476 261634

Gezien de aard van het terrein en de paden zijn de wandelingen niet geschikt voor rolstoelen en kinderwagens.

vu. Ewoud L'Amiral - Vissegatstraat 3 - 3071 Erps - Kwerps - 0476 261634.